Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA NILSA VĀLA [*NILS WAHL*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2016. gada 21. jūlijā [1]

Lieta C-351/15 P

Eiropas Komisija
pret
Total SA ,

Elf Aquitaine SA

Apelācija — Konkurence — Aizliegtas vienošanās — Metakrilātu tirgus — Naudas sodi — Mātesuzņēmumu un to meitasuzņēmuma atbildība par meitasuzņēmuma pārkāpjošu rīcību — Meitasuzņēmuma veikta naudas soda tūlītēja un pilnīga samaksa — Meitasuzņēmuma naudas soda summas samazinājums pēc Eiropas Savienības Vispārējās tiesas sprieduma — Eiropas Komisijas grāmatveža vēstules, kurās mātesuzņēmumiem tiek prasīts samaksāt summu, kas tikusi atmaksāta meitasuzņēmumam, un nokavējuma procentus — Prasība atcelt tiesību aktu — Apstrīdami tiesību akti — Efektīva tiesību aizsardzība tiesā

1. Ar šo apelācijas sūdzību Eiropas Komisija lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2015. gada 29. aprīļa spriedumu *Total* un *Elf Aquitaine*/Komisija [2], ar kuru tā daļēji ir atcēlusi Komisijas vēstules [3], kurās Komisija prasīja *Total SA* un *Elf Aquitaine* samaksāt naudas soda summu un nokavējuma procentus, kas bija maksājami saskaņā ar Komisijas Lēmumu C(2006) 2098 *final* [4].

2. Šajā lietā Tiesa it īpaši ir aicināta noteikt, vai un – attiecīgā gadījumā – cik lielā mērā Komisijas grāmatveža vēstules, kurās mātesuzņēmumiem ir prasīts samaksāt naudas sodus un nokavējuma procentus, kas tiem solidāri ar to meitasuzņēmumu tikuši uzlikti par konkurences tiesību normu pārkāpumu, pēc šo naudas sodu apmēra samazinājuma un to daļējas atmaksas meitasuzņēmumam, kas sākotnēji tos bija samaksājis, ir apstrīdami tiesību akti. Precīzāk, jautājums ir par to, vai šīs vēstules šiem uzņēmumiem ir nelabvēlīgi akti, ciktāl tās ir mainījušas to tiesisko stāvokli salīdzinājumā ar sākotnējo Komisijas lēmumu, jo ar tām, šķiet, tiem ticis uzlikts papildu slogs salīdzinājumā ar minēto lēmumu. Tādējādi Tiesa ir aicināta efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principa gaismā precizēt pilnvaru sadalījumu attiecīgi starp Savienības tiesu un valsts tiesu, veicot naudas sodu piedziņas pasākumus.

1 — Oriģinālvaloda – franču.

2 — T-470/11, turpmāk tekstā – "pārsūdzētais spriedums" (EU:T:2015:241).

3 — Runa ir par 2011. gada 24. jūnija vēstuli BUDG/DGA/C4/BM/s746396 (turpmāk tekstā – "2011. gada 24. jūnija vēstule") un 2011. gada 8. jūlija vēstuli BUDG/DGA/C4/BM/s812886 (turpmāk tekstā – "2011. gada 8. jūlija vēstule" un abas kopā – "strīdīgās vēstules").

4 — 2006. gada 31. maija Lēmums par procedūru saskaņā ar EKL 81. pantu un Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu (EEZ) 53. pantu (Lieta COMP/F/38.645 – Metakrilāti) (turpmāk tekstā – "lēmums par metakrilātiem").

I – Tiesvedības priekšvēsture

3. Tiesvedības rašanās faktus pārsūdzētā sprieduma 2.–28. punktā Vispārējā tiesa izklāstīja šādi:

"2 Ar [lēmumu par metakrilātiem] Eiropas Kopienu Komisija solidāri sodīja *Arkema SA* un tās meitasuzņēmumus *Altuglas International SA* un *Altumax Europe SAS* (turpmāk tekstā kopā – "*Arkema*") ar naudassodu EUR 219 131 250 apmērā par dalību aizliegtā vienošanās (turpmāk tekstā – "sākotnējais naudassods").

3 [Atbildētājas], kuras lēmumā par metakrilātiem norādītā pārkāpuma laikposmā bija *Arkema* mātesuzņēmumi, tika sauktas pie solidāras atbildības samaksāt sākotnējo naudassodu attiecīgi EUR 181 350 000 un EUR 140 400 000 apmērā.

4 *Arkema* 2006. gada 7. septembrī samaksāja naudassodu pilnībā un pēc tam, tāpat kā [atbildētājas], vienlaicīgi un autonomi vērsa prasību pret lēmumu par metakrilātiem (turpmāk tekstā – "metakrilātu tiesvedība").

Metakrilātu tiesvedība Vispārējā tiesā

5 [Atbildētājas] un *Arkema* attiecīgi 2006. gada 4. un 10. augustā cēla prasību atcelt lēmumu par metakrilātiem.

6 Lietā T-206/06 [atbildētājas] lūdza primāri atcelt lēmumu par metakrilātiem.

7 Šajā lietā [atbildētājas] ir arī lūgušas pakārtoti samazināt sākotnējo naudassodu, kas solidāri uzlikts *Arkema* un prasītājām.

8 2008. gada 24. jūlijā Komisija adresēja *Arkema* vēstuli, aicinot to apstiprināt, ka tās 2006. gada 7. septembra maksājums ir ticis veikts "visu vienoti un solidāri atbildīgo parādnieku vārdā", precizējot, ka, pirmkārt, "ja šāda apstiprinājuma nebūs un ja [metakrilātu] lēmums [tiktu] atcelts attiecībā uz uzņēmumu, kura vārdā maksājums tika veikts", tā "atlīdzinā[tu] EUR 219 131 250 ar procentiem" un, otrkārt, ka, "ja Tiesa apstiprin[ātu] visu vai daļu naudassoda attiecībā uz jebkuru citu solidāro parādnieku", tā "pras[ītu] tai samaksāt visu pienākošos summu ar nokavējuma procentiem atbilstoši 6,09 % likmei".

9 Ar 2008. gada 25. septembra vēstuli *Arkema* informēja Komisiju, ka ir samaksājusi EUR 219 131 250 "kā solidāra līdzatbildētāja un ka kopš šī maksājuma Komisija [esot] pilnībā izpildījusi savas tiesības gan attiecībā uz *Arkema*, gan attiecībā pret visiem solidārajiem līdzatbildētājiem". Līdz ar to *Arkema* "izsaka nožēlu, ka nevar pilnvarot Komisiju ieturēt jebkādu summu, lai kāda tā būtu, gadījumā, ja tās prasība Kopienu tiesā vainagotos ar panākumiem".

10 2008. gada 24. novembrī [atbildētāju] informēšanai Komisija nosūtīja tām *Arkema* 2008. gada 25. septembra vēstuli un informēja, ka *Arkema* ir atteikusies aizpildīt Komisijas izsniegto deklarāciju par kopējo maksājumu.

11 [Atbildētāju] prasība tika noraidīta ar 2011. gada 7. jūnija spriedumu *Total* un *Elf Aquitaine* /Komisija (T-206/06, [..] EU:T:2011:250).

12 Savukārt *Arkema* atsevišķi celtā prasība par metakrilātu lēmumu tika daļēji apmierināta ar 2011. gada 7. jūnija spriedumu *Arkema France* u.c./Komisija (T-217/06, [..] EU:T:2011:251), *Arkema* uzlikto naudassodu samazinot līdz EUR 113 343 750.

13 [2011. gada 7. jūnija spriedumā *Arkema France* u.c./Komisija (T-217/06, EU:T:2011:251)] Vispārējā tiesa nosprieda, ka tās neierobežotās kompetences īstenošanas ietvaros ir jāsamazina naudassoda palielinājums, kas lēmumā par metakrilātiem tika noteikts *Arkema* kā atturošs līdzeklis, lai ņemtu vērā faktu, ka dienā, kurā naudassods tai tika uzlikts, [atbildētājas] to vairs nekontrolēja ([..] spriedums, [2011. gada 7. jūnijs, *Arkema France* u.c./Komisija (T-217/06, EU:T:2011:251], 338. un 339. punkts).

14 [2011. gada 7. jūnija spriedums *Arkema France* u.c./Komisija (T-217/06, EU:T:2011:251)] netika pārsūdzēts, tāpēc ir ieguvis *res judicata* spēku.

15 Komisija atmaksāja *Arkema* atbilstoši vērtībai, kāda tā bija 2011. gada 5. jūlijā, EUR 119 247 033,72 (EUR 105 787 500 kā pamatsummu un EUR 13 459 533,72 procentos).

[Strīdīgās] vēstules

2011. gada 24. jūnija vēstule

16 2011. gada 24. jūnija vēstulē Komisija norādīja [atbildētājām], ka, "izpildot [2011. gada 7. jūnija spriedumu *Arkema France* u.c./Komisija (T-217/06, EU:T:2011:251)], [tā] atmaks[ātu] *Arkema* summu, kas atbilst Vispārējās tiesas nolemtajam naudassoda samazinājumam".

17 Tajā pašā 2011. gada 24. jūnija vēstulē Komisija arī lūdza [atbildētājām] "vienlaicīgi un gadījumā, ja par [2011. gada 7. jūnija spriedumu *Total* un *Elf Aquitaine*/Komisija (T-206/06, EU:T:2011:250)] Tiesā tiktu iesniegta apelācijas sūdzība, samaksāt atlikušo summu ar nokavējuma procentiem atbilstoši 6,09 % likmei, aprēķinot no 2006. gada 8. septembra", proti, EUR 68 006 250, attiecībā uz kuru samaksu *Total* tika atzīta par "kopīgi un solidāri" atbildīgu EUR 27 056 250 apmērā, pieskaitot nokavējuma procentus, proti, par kopējo summu EUR 88 135 466,52.

18 Ar 2011. gada 29. jūnija Komisijai adresētu vēstuli [atbildētājas] būtībā apgalvoja, ka kopš 2006. gada 7. septembra Komisija "ir izpildījusi visas savas tiesības", un uzdeva dažādus jautājumus Komisijai, lai saņemtu skaidrojumus par vairākiem 2011. gada 24. jūnija vēstules punktiem.

2011. gada 8. jūlija vēstule

19 Ar 2011. gada 8. jūlija vēstuli Komisija atbildēja tostarp, ka "pretēji tam, kā to saprot [atbildētājas, tā] nekādi neatsak[oties] no pienākošos summu atgūšanas, ja [atbildētājas] atsakās iesniegt apelācijas sūdzību Tiesā", vienlaicīgi precizējot, ka "[atbildētāju] atbildība n[eesot] dzēsta, atvelkot [2011. gada 7. jūnija spriedumā *Arkema France* u.c./Komisija (T-217/06, EU:T:2011:251)] precizētās un *Arkema* samaksātās summas".

20 Tajā pašā 2011. gada 8. jūlija vēstulē Komisija atzina, ka ir kļūdījusies attiecībā uz summu, ko bija iecerējusi pieprasīt, un precizēja summu, kas pienācās no *Elf Aquitaine*, izpildot metakrilātu spriedumu, tāpat kā [2011. gada 7. jūnija spriedumu *Total* un *Elf Aquitaine*/Komisija (T-206/06, EU:T:2011:250), kā arī 2011. gada 7. jūnija spriedumu *Arkema France* u.c./Komisija (T-217/06, EU:T:2011:251)], kas bija EUR 137 099 614,58, ieskaitot nokavējuma procentus EUR 31 312 114,58 (turpmāk tekstā – "nokavējuma procenti"), no kuriem *Total* bija solidāri atbildīga par EUR 84 028 796,03.

21 Komisija arī precizēja 2011. gada 8. jūlija vēstulē, ka gadījumā, ja [atbildētājas] iesniegs apelācijas sūdzību par [2011. gada 7. jūnija spriedumu *Total* un *Elf Aquitaine*/Komisija (T-206/06, EU:T:2011:250)], tās varētu drīzāk ņemt bankas garantiju, nevis maksāt naudassodu.

22 2011. gada 18. jūlijā [atbildētājas] samaksāja Komisijai 2011. gada 8. jūlija vēstulē prasīto summu jeb EUR 137 099 614,58.

Metakrilātu tiesvedība Tiesā apelācijas instancē

23 2011. gada 10. augustā [atbildētājas] iesniedza apelācijas sūdzību par [2011. gada 7. jūnija spriedumu *Total* un *Elf Aquitaine*/Komisija (T-206/06, EU:T:2011:250)].

[..]

25 Apelācijas sūdzība tika noraidīta ar 2012. gada 7. februāra rīkojumu *Total* un *Elf Aquitaine* /Komisija (C-421/11 P, [nav publicēts] [..], EU:C:2012:60), jo Tiesa noraidīja visus [atbildētāju] prasījumus.

[..]

28 Par pakārtoti iesniegtajiem prasījumiem atbrīvot no nokavējuma procentu samaksas Tiesa nosprieda šādi:

> "89 Šī prasība ir jānoraida kā acīmredzami nepieņemama, jo tā ir vērsta nevis [..] pret [2011. gada 7. jūnija spriedumu *Total* un *Elf Aquitaine*/Komisija (T-206/06, EU:T:2011:250)], bet [2011. gada 8. jūlija vēstuli], kuru turklāt [atbildētājas] ir apstrīdējušas Vispārējā tiesā ar prasību, kas Vispārējās tiesas kancelejā reģistrēta ar numuru T-470/11.""

II – Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

4. Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2011. gada 1. septembrī, atbildētājas cēla Vispārējā tiesā prasību atcelt strīdīgās vēstules, pakārtoti lūdzot samazināt tajās prasītās summas, kā arī – pakārtotāk – atcelt tajā prasītos procentus.

5. Ar atsevišķu dokumentu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2011. gada 17. novembrī, Komisija saskaņā ar Vispārējās tiesas Reglamenta 114. pantu izvirzīja iebildi par nepieņemamību. Tā it īpaši apgalvoja, ka strīdīgās vēstules ir neapstrīdami tiesību akti, jo tās nerada saistošas tiesiskās sekas, kas varētu skart atbildētājas, un ka atbildētāju maksāšanas pienākums izriet tikai no lēmuma par metakrilātiem.

6. Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 72.–101. punktā vispirms izskatīja šo iebildi par nepieņemamību.

7. Šajā ziņā Vispārējā tiesa it īpaši uzskatīja, ka, ciktāl strīdīgajās vēstulēs atbildētājām ir prasīts samaksāt pamatsummu, šīs vēstules neskar atbildētāju intereses tādējādi, ka būtiski būtu grozīts to tiesiskais stāvoklis LESD 263. panta izpratnē pēc lēmuma par metakrilātiem pieņemšanas.

8. Savukārt attiecībā uz pienākumu maksāt nokavējuma procentus Vispārējā tiesa uzskatīja, ka tie nekādā ziņā neizriet ne no šī lēmuma, ne arī no 2011. gada 7. jūnija sprieduma *Total* un *Elf Aquitaine* /Komisija (T-206/06, EU:T:2011:250) vai 2011. gada 7. jūnija sprieduma *Arkema France* u.c./Komisija (T-217/06, EU:T:2011:251), jo *Arkema* pēc minētā lēmuma pieņemšanas tūlītēji bija samaksājusi visu sākotnēji uzlikto naudas sodu, un ka tādējādi apstrīdētais tiesību akts ir mainījis to tiesisko stāvokli, palielinot summu, kas atbildētājām būtu jāmaksā saskaņā ar šo pašu lēmumu.

9. Tādējādi Vispārējā tiesa lēma, ka prasība ir pieņemama, ciktāl tā ir vērsta pret nokavējuma procentiem, kuru samaksa strīdīgajās vēstulēs tikusi prasīta atbildētājām.

10. Turpinājumā Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 107.–118. punktā izskatīja prasību pēc būtības, ciktāl tā bija vērsta pret atbildētājām prasītajiem nokavējuma procentiem, un šajā daļā to apmierināja.

11. Tādējādi Vispārējā tiesa atcēla strīdīgās vēstules, ciktāl Komisija tajās prasīja atbildētājām samaksāt nokavējuma procentus, un pārējā daļā prasību noraidīja.

III – Lietas dalībnieku prasījumi un tiesvedība Tiesā

12. Komisijas prasījumi Tiesai ir šādi:

— atcelt pārsūdzēto spriedumu,

— atzīt Vispārējā tiesā celto prasību par nepieņemamu un

— piespriest atbildētājām atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, tostarp tiesāšanās izdevumus, kas radušies tiesvedībā Vispārējā tiesā.

13. Atbildētāju prasījumi Tiesai ir šādi:

— noraidīt apelācijas sūdzību un

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

14. Ar Tiesas priekšsēdētāja 2016. gada 17. februāra lēmumu EBTA Uzraudzības iestādei tika atļauts iestāties lietā Komisijas prasījumu atbalstam. Tomēr, tā kā pieteikums par iestāšanos lietā tika iesniegts pēc Tiesas Reglamenta 190. panta 2. punktā noteiktā termiņa beigām, šim lietas dalībniekam saskaņā ar šī reglamenta 129. panta 4. punktu tika ļauts iesniegt savus apsvērumus tikai tiesas sēdē mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai, kas notika 2016. gada 9. jūnijā.

IV – Apelācijas sūdzības analīze

15. Savas apelācijas sūdzības pamatojumam Komisija ir izvirzījusi trīs pamatus attiecīgi, pirmkārt, par to, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, uzskatot, ka strīdīgās vēstules radīja saistošas tiesiskās sekas, otrkārt, par *lis pendens* principa un *res judicata* spēka principa pārkāpumu un, treškārt, par pretrunīgu pamatojumu.

A – *Par pirmo apelācijas sūdzības pamatu attiecībā uz to, ka Vispārējā tiesa, uzskatot, ka strīdīgās vēstules radīja saistošas tiesiskās sekas, ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā*

1) Lietas dalībnieku argumenti

16. Komisija uzskata, ka Vispārējā tiesa, uzskatot, ka strīdīgās vēstules radīja saistošas tiesiskās sekas, kas varētu skart atbildētāju intereses, ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā. Tā it īpaši vēršas pret pārsūdzētā sprieduma 81.–87. punktā izklāstītajiem apsvērumiem.

17. Šajā pamatā ir trīs daļas.

18. Pirmajā daļā Komisija apgalvo, ka strīdīgās vēstules ir vienkārši pieprasījumi veikt maksājumu, lai izpildītu lēmumu par metakrilātiem, sagatavojot iespējamo tā piespiedu izpildi pēc 2011. gada 7. jūnija sprieduma *Total* un *Elf Aquitaine*/Komisija (T-206/06, EU:T:2011:250) (atbildētājiem uzlikto naudas sodu atstāšana spēkā) un 2011. gada 7. jūnija sprieduma *Arkema France* u.c./Komisija (T-217/06, EU:T:2011:251) (*Arkema* uzlikto naudas sodu samazinājums) pasludināšanas. Tomēr vēstules vēl neveidojot "piespiedu izpildi", un tādējādi tajās neesot pausta Komisijas galīgā nostāja.

19. Pirmā pamata otrajā daļā Komisija apgalvo, ka strīdīgo vēstuļu saturs liecina, ka tās nerada saistošas tiesiskās sekas. Proti, šajās vēstulēs esot pausts grāmatvedības dienestu viedoklis par naudas soda, kas uzlikts ar lēmumu par metakrilātiem, piedziņu, un tajās tikai esot tikusi atgādināta maksāšanas kārtība vai "naudas soda nodrošināšana noteiktajā termiņā", un tas acīmredzami esot pasākums, kas ir noteikts, izpildot minēto lēmumu.

20. Pirmā pamata trešajā daļā Komisija apgalvo, ka strīdīgajās vēstulēs lēmuma par metakrilātiem saturs nav ticis papildināts. Atbildētāju pienākums samaksāt naudas sodu un ar to saistītos procentus izrietot – un tas nevarētu būt citādi – no lēmuma par metakrilātiem, to aplūkojot 2011. gada 7. jūnija sprieduma *Total* un *Elf Aquitaine*/Komisija (T-206/06, EU:T:2011:250), 2011. gada 7. jūnija sprieduma *Arkema France* u.c./Komisija (T-217/06, EU:T:2011:251) un 2012. gada 7. februāra rīkojuma *Total* un *Elf Aquitaine*/Komisija (C-421/11 P, nav publicēts, EU:C:2012:60) gaismā. Komisija uzsver, ka tai nav nekādas rīcības brīvības šajā jautājumā, jo nokavējuma procenti ir paredzēti attiecīgajos Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012[5] un tās īstenošanas regulas – Deleģētās regulas (ES) Nr. 1268/2012[6] – noteikumos. Citiem vārdiem sakot, strīdīgajās vēstulēs tikai esot pausts Komisijas nolūks īstenot lēmumu par metakrilātiem un tās neradot nekādas citas tiesiskās sekas, kas nebūtu šī lēmuma sekas. Šie akti neesot nošķirami no lēmuma, kura īstenošana ar tiem tikusi sagatavota.

21. Atbildētājas uzskata, ka pirmais pamats ir jānoraida kā daļēji nepieņemams un daļēji nepamatots.

22. Attiecībā uz pamata otro un trešo daļu atbildētājas uzskata, ka tajās būtībā ir apkopoti jau Vispārējā tiesā izvirzītie argumenti – uz kuriem tā ir atbildējusi pārsūdzētā sprieduma 82.–87. punktā – un ka tās nav vērstas uz to, lai pierādītu, ka savos vērtējumos Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdas tiesību piemērošanā. Tātad šajā apelācijas tiesvedībā šīs pamata daļas esot jānoraida kā acīmredzami nepieņemamas.

23. Saskaņā ar atbildētāju viedokli pirmā pamata pirmā daļa esot jānoraida kā nepamatota.

24. Šajā gadījumā no attiecīgajiem finanšu regulas (it īpaši skat. 78. panta 4. punktu) un no tās īstenošanas regulas – Deleģētās regulas Nr. 1268/2012 (skat. 80. un 83. pantu) – noteikumiem, kā arī Tiesas judikatūras izrietot, ka nokavējuma procentu noteikšanas *ratio legis*, ja tiek uzlikts naudas sods par LESD 101. un 102. panta pārkāpumu, ir novērst LESD normu lietderīgās ietekmes izjaukšanu tādas uzņēmumu vienpusēji ieviestās prakses dēļ, kad tie kavējas maksāt tiem uzliktos naudas sodus, un izslēgt, ka minētajiem uzņēmumiem tiktu sniegta priekšrocība salīdzinājumā ar tiem, kas ir samaksājuši savus naudas sodus noteiktajā termiņā.

25. Šajā gadījumā, kā to arī ir atzinusi Komisija, atbildētājas tieši esot samaksājušas tām uzlikto naudas sodu pirms noteiktā termiņa beigām. Tāpēc apstrīdēto vēstuļu datumā – pēc 2011. gada 7. jūnija sprieduma *Total* un *Elf Aquitaine*/Komisija (T-206/06, EU:T:2011:250) un 2011. gada 7. jūnija sprieduma *Arkema France* u.c./Komisija (T-217/06, EU:T:2011:251) pasludināšanas, bet pirms apelācijas sūdzības iesniegšanas Tiesā – nebija nekāda juridiska pamata prasīt atbildētājām samaksāt summu EUR 31 312 114,58 apmērā kā nokavējuma procentus.

26. Tādējādi šīs vēstules neaprobežojoties ar Komisijas lēmuma par metakrilātiem 23. pantā paredzēto noteikumu attiecībā uz nokavējuma procentiem apstiprināšanu. Šajās vēstulēs esot ietverts jauns elements, proti, procentu uzlikšana, kad nav nekāda būtiska nokavējuma un tas pat netiek pārmests atbildētājām.

5 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 25. oktobra Regula par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, un par Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 atcelšanu (OV 2012, L 298, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "finanšu regula").

6 — Komisijas 2012. gada 29. oktobra Regula par Regulas Nr. 966/2012 piemērošanas noteikumiem (OV 2012, L 362, 1. lpp.).

2) Vērtējums

a) Par pamata pieņemamību

27. Tā kā atbildētājas formāli ir apstrīdējušas pirmā apelācijas sūdzības pamata otrās un trešās daļas pieņemamību, ir jānoskaidro, vai šajās daļās Komisijas izvirzītajā argumentācijā – kā to apgalvo atbildētājas – nav tikai atkārtoti jau tiesvedībā Vispārējā tiesā izklāstītie argumenti, kas nebūtu vēlreiz izskatāmi šajā apelācijas tiesvedībā.

28. Šajā ziņā nevarētu tikt noliegts, ka Komisija savā pirmajā pamatā patiešām ir pārņēmusi dažus argumentus, kurus tā bija izvirzījusi Vispārējā tiesā savā iebildē par nepieņemamību tiesvedībā, kurā tika pasludināts pārsūdzētais spriedums.

29. Tomēr Komisijas mērķis tieši ir apstrīdēt juridisko argumentāciju, kas lika Vispārējai tiesai secināt, ka strīdīgās vēstules varēja radīt saistošas tiesiskās sekas, mainot attiecīgo uzņēmumu stāvokli.

30. Taču ir pieņemts, ka pirmajā instancē pārbaudītos tiesību jautājumus var no jauna izskatīt apelācijas tiesvedībā, ja apelācijas sūdzības iesniedzējs apstrīd Vispārējās tiesas sniegto Savienības tiesību interpretāciju vai piemērošanu. Proti, ja apelācijas sūdzības iesniedzējs nevarētu pamatot savu apelācijas sūdzību ar Vispārējā tiesā jau izvirzītajiem pamatiem un argumentiem, tad zustu daļa no apelācijas tiesvedības jēgas [7].

31. Turklāt es uzskatu, ka Komisija pietiekami juridiski, kā tas ir noteikts Tiesas Reglamenta 169. panta 2. pantā, ir identificējusi pārsūdzētā sprieduma motīvu daļas punktus, kuros, pēc tās domām, ir pieļautas kļūdas tiesību piemērošanā.

32. Tātad, manuprāt, šajā apelācijas tiesvedībā atbildētāju izvirzītās iebildes par nepieņemamību ir jānoraida.

b) Par apelācijas sūdzības pamata pamatotību

33. Ar pirmo pamatu, kuram šajā apelācijas sūdzībā ir galvenā nozīme, Tiesa ir aicināta noteikt, vai Vispārējā tiesa ir pamatoti uzskatījusi, ka strīdīgās vēstules, ciktāl tajās Komisija prasīja samaksāt nokavējuma procentus, bija apstrīdami tiesību akti LESD 263. panta izpratnē.

34. Šajā gadījumā saduras divi viedokļi.

35. No vienas puses, Komisija, kuru atbalsta EBTA Uzraudzības iestāde, būtībā apgalvo, ka nokavējuma procentu maksāšanas pienākums izriet tikai no lēmuma par metakrilātiem, kā arī no attiecīgajiem tiesiskā regulējuma noteikumiem un ka ar strīdīgajām vēstulēm tikai ir ticis sagatavots turpmākais lēmums par piespiedu izpildi un nav mainīts attiecīgo uzņēmumu tiesiskais stāvoklis.

36. No otras puses, atbildētājas būtībā apgalvo, ka šīs vēstules nevar tikt uzskatītas par tādām, kas apstiprina iepriekšējo lēmumu. Norādot – ko Komisija nav apstrīdējusi –, ka *Arkema* 2006. gada 7. septembrī bija samaksājusi visu sākotnējo naudas soda summu EUR 219 131 250 apmērā, un uzskatot, ka šis maksājums bija jāatzīst par maksājumu, kas ticis veikts atbildētāju vārdā, tās uzskata, ka nevienā brīdī nav radies jautājums par maksājuma kavējumu un ka tādējādi tām neesot bijis pienākuma maksāt strīdīgajās vēstulēs prasītos nokavējuma procentus.

7 — Šajā ziņā skat. spriedumus, 2013. gada 3. oktobris, *Inuit Tapiriit Kanatami* u.c./Parlaments un Padome (C-583/11 P, EU:C:2013:625, 46. un 47. punkts), 2014. gada 4. septembris, Spānija/Komisija (C-197/13 P, EU:C:2014:2157, 44. un 45. punkts un tajos minētā judikatūra), un 2016. gada 14. jūnijs, *Marchiani*/Parlaments (C-566/14 P, EU:C:2016:437, 37. punkts un tajā minētā judikatūra).

37. Jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tikai tādi pasākumi, kas rada saistošas tiesiskās sekas, kuras varētu skart prasītāja intereses, būtiski mainot viņa tiesisko stāvokli, ir akti, kas var būt prasības atcelt tiesību aktu priekšmets LESD 263. panta izpratnē [8].

38. Pastāvīgajā judikatūrā arī ir noteikts, ka ir jāpievērš uzmanība pasākuma, kura atcelšana tiek prasīta, būtībai, lai noteiktu, vai par to var tikt celta prasība atcelt tiesību aktu, bet formai, kādā tas ticis noteikts, šajā ziņā nav nozīmes [9].

39. Ja ir runa par aktiem vai lēmumiem, kuru izstrāde notiek vairākos posmos, it īpaši iekšējās procedūras ietvaros, principā [10] ir apstrīdami tikai tie pasākumi, kuros galīgi ir noteikta iestādes nostāja šīs procedūras beigās, neiekļaujot starppasākumus, kuru mērķis ir sagatavot galīgo lēmumu [11]. Tātad par apstrīdamiem tiesību aktiem nevar tikt uzskatīti starppasākumi, kuru mērķis ir sagatavot galīgo lēmumu un kuriem nav šādu seku, kā arī akti, ar ko tikai ir apstiprināts kāds agrāks lēmums, kurš nav ticis pārsūdzēts tam paredzētajā termiņā [12].

40. Ko tad lai saka par Komisijas grāmatvedības dienesta brīdinājuma vēstulēm, kas tika nosūtītas pēc tam, kad saskaņā ar 23. panta 2. punkta a) apakšpunktu [13] Regulā (EK) Nr. 1/2003 [14] tā bija pieņēmusi tādus lēmumus par konkurences tiesību normu pārkāpumiem kā šajā lietā aplūkotais lēmums par metakrilātiem?

41. Uz šo *a priori* vienkāršo jautājumu es ierosinu sniegt niansētu atbildi.

42. Lai arī, kā es to sākumā izklāstīšu, it īpaši saskaņā ar Tiesas 2007. gada 6. decembra spriedumā Komisija/*Ferriere Nord* [15] izstrādātajiem principiem, šīm vēstulēm *principā* nebūtu jārada autonomas tiesiskās sekas salīdzinājumā ar Komisijas sākotnējo lēmumu, kurā konstatēts konkurences tiesību pārkāpums un līdz ar to uzlikts naudas sods, šīs lietas īpašajos apstākļos man ir jāatbalsta apelācijas sūdzības noraidīšana turpinājumā izklāstīto iemeslu dēļ. Proti, ja minētajās vēstulēs ir iekļauts jauns elements, kas var nelabvēlīgi ietekmēt attiecīgos uzņēmumus, saskaņā ar efektīvas tiesību aizsardzības tiesā prasībām Savienības tiesa var secināt, ka tās ir akti, par kuriem var tikt celta prasība atcelt tiesību aktu saskaņā ar LESD 263. pantu.

8 — Skat. spriedumus, 1981. gada 11. novembris, *IBM*/Komisija (60/81, EU:C:1981:264, 9. punkts), 2006. gada 12. septembris, *Reynolds Tobacco* u.c./Komisija (C-131/03 P, EU:C:2006:541, 54. punkts), kā arī 2007. gada 6. decembris, Komisija/*Ferriere Nord* (C-516/06 P, EU:C:2007:763, 27. punkts).

9 — Skat. spriedumus, 1981. gada 11. novembris, *IBM*/Komisija (60/81, EU:C:1981:264, 9. punkts), kā arī 2008. gada 17. jūlijs, *Athinaïki Techniki* /Komisija (C-521/06 P, EU:C:2008:422, 42.–43. punkts).

10 — Tiesas judikatūrā šajā ziņā ir precizēts, ka procedūrā, kas norisinās vairākos posmos, iestādes var pieņemt nošķiramus aktus, kas var tikt apstrīdēti, ciktāl tie rada konkrētas tiesiskās sekas, it īpaši tāpēc, ka tie ir atsevišķas īpašas procedūras gala rezultāts (it īpaši skat. spriedumu, 1981. gada 11. novembris, *IBM*/Komisija (60/81, EU:C:1981:264, 11. punkts).

11 — Skat. spriedumus, 1981. gada 11. novembris, *IBM*/Komisija (60/81, EU:C:1981:264, 10. punkts), 2000. gada 22. jūnijs, Nīderlande/Komisija (C-147/96, EU:C:2000:335, 26. punkts), kā arī 2008. gada 17. jūlijs, *Athinaïki Techniki*/Komisija (C-521/06 P, EU:C:2008:422, 42. un 43. punkts).

12 — Skat. spriedumu, 2010. gada 26. janvāris, *Internationaler Hilfsfonds*/Komisija (C-362/08 P, EU:C:2010:40, 52. punkts un tajā minētā judikatūra).

13 — Saskaņā ar šo tiesību normu Komisija ar lēmumu var piemērot naudas sodus uzņēmumiem un uzņēmumu apvienībām, ja tie tīši vai nolaidības dēļ pārkāpj EKL 81. vai 82. pantu (tagad – LESD 101. un 102. pants).

14 — Padomes 2002. gada 16. decembra Regula par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti [EKL 81. un 82.] pantā (OV 2003, L 1, 1. lpp.).

15 — C-516/06 P, EU:C:2007:763.

i) Komisijas grāmatvedības dienestu vēstules, kurās saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta a) apakšpunktu pieņemtā lēmuma adresātiem tiek prasīts samaksāt naudas sodu, tam, iespējams, pieskaitot nokavējuma procentus, principā nav paredzētas, lai radītu saistošas sekas, kas varētu skart attiecīgo uzņēmumu intereses

43. Komisijas grāmatvedības dienestu vēstules principā ir vienkāršas brīdinājuma vēstules par kāda iepriekšējā lēmuma izpildi. Runājot par lēmumiem, kas pieņemti saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta a) apakšpunktu, ar šīm vēstulēm tiek gan apstiprināts lēmums, kurā ticis konstatēts pārkāpums un līdz ar to arī uzlikts naudas sods, gan sagatavoti iespējamie piespiedu izpildes pasākumi.

44. Ja tagad tiek aplūkota to būtība, jo tikai tai īstenībā ir izšķiroša nozīme, lai lemtu par to, vai akts var tikt apstrīdēts Savienības tiesā, šajās brīdinājuma vēstulēs principā tikai ir atgādināta iespējamā maksājuma veikšanas kārtība un norādīta summa, kas, pēc Komisijas grāmatveža domām, adresātiem uzņēmumiem vēl ir jāsamaksā. Tā kā Komisijas grāmatvedības dienestiem nav pilnvaru pieņemt juridiski saistošus aktus, to vēstulēs attiecīgajiem uzņēmumiem nav jābūt ietvertiem lēmumpieņemšanas elementiem, kas varētu būt nelabvēlīgi šiem uzņēmumiem, izņemot tos, kas izriet no Komisijas sākotnējā lēmuma, kā to, iespējams, ir grozījusi Savienības tiesa.

45. Tas ir attiecināms gan uz naudas soda summu, ko Komisija uzlikusi saskaņā ar lēmumu, kurš pieņemts atbilstoši Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta a) apakšpunktam, gan nokavējuma procentiem gadījumā, ja netiek apstrīdēts minētās kavēšanās ilgums.

46. Proti, nosakot nokavējuma procentu summu, Komisijai ir jāpiemēro spēkā esošās finanšu regulas īstenošanas kārtības noteikumi, kā tā to ir izdarījusi lēmumā par metakrilātiem.

47. Finanšu regulas 71. panta 4. punktā ir noteikts, ka nosacījumi, kuriem iestājoties, Savienībai pienākas procenti par nokavētiem maksājumiem, tiek paredzēti saskaņā ar šīs pašas regulas 183. pantā pieņemtajiem īstenošanas noteikumiem. Šajā ziņā īstenošanas kārtības, kas grozīta ar Regulu (EK, Euratom) Nr. 1248/2006 [16], 86. panta 2.–5. punktā ir noteiktas likmes, kas attiecīgā gadījumā tiek piemērotas, ja par Savienības tiesību pārkāpumu uzliktā naudas soda samaksa tiek kavēta.

48. Kā Tiesa ir skaidri nospriedusi 2007. gada 6. decembra spriedumā Komisija/*Ferriere Nord* [17] attiecībā uz vēstuli, kurā tika prasīts samaksāt atlikušo naudas soda summu, kuras samaksu Komisija vairs nevarēja prasīt lēmuma par naudas sodu izpildi noilguma dēļ, šāda brīdinājuma vēstule nevar tikt uzskatīta par tādu, kas rada saistošas tiesiskās sekas.

49. Tiesa minētajā spriedumā ir lēmusi, ka strīdīgie akti, proti, Komisijas vēstules par nesamaksāto naudas soda, kas ticis uzlikts sabiedrībai *Ferriere Nord SpA* ar Lēmumu 89/515/EEK [18], atlikumu, neatkarīgi no tā, vai tie ir izdoti pirms vai pēc iespējamā noilguma iestāšanās, faktiski ir tikai īsto izpildes aktu sagatavošanas akti [19]. Jānorāda, ka Tiesa minētajā lietā ir norādījusi, ka ar strīdīgajiem aktiem Komisija nebija paziņojusi *Ferriere Nord* lēmumu, "ar ko maina sākotnējo soda naudas, kavējuma naudas maksājuma vai citas sankcijas apmēru" Regulas (EEK) Nr. 2988/74 [20] 5. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē.

16 — Komisijas 2006. gada 7. augusta regula (OV 2006, L 227, 3. lpp.).

17 — C-516/06 P, EU:C:2007:763, 27. punkts.

18 — Komisijas 1989. gada 2. augusta Lēmums par procedūru saskaņā ar [EKL] 85. pantu (IV/31.553 – Metināti režģi) (OV 1989, L 260, 1. lpp.).

19 — Spriedums, 2007. gada 6. decembris, Komisija/*Ferriere Nord* (C-516/06 P, EU:C:2007:763, 29. punkts).

20 — Padomes 1974. gada 26. novembra Regula attiecībā uz noilguma termiņiem procesuālās darbībās un sankciju piemērošanā atbilstīgi Eiropas Ekonomikas kopienas transporta un konkurences noteikumiem (OV 1974, L 319, 1. lpp.).

50. Jānorāda, ka Vispārējā tiesa nesen ir izvēlējusies līdzīgu risinājumu, konstatējot, ka apstrīdētajā vēstulē, proti, brīdinājuma vēstulē par naudas soda un nokavējuma procentu samaksu, Komisija ir tikai apstiprinājusi situāciju, kas bija radusies saistībā ar tās sākotnējo lēmumu, ar kuru ticis uzlikts naudas sods, kā tas bija grozīts ar Vispārējās tiesas spriedumiem un turpmākajām Komisijas vēstulēm [21].

51. Tāpat Vispārējā tiesa atzina par nepieņemamu prasību atcelt vēstuli, kurā uzņēmumam, kam iepriekš tika uzlikts naudas sods par dalību pret konkurenci vērstā aizliegtā vienošanās, precīzi tika norādīta vēl maksājamā summa, proti, gan vēl nesamaksātā naudas soda summa, gan tai pieskaitāmie nokavējuma procenti. Tā kā Vispārējā tiesa uzskatīja, ka, lai arī summa, ko veidoja procenti, beigu beigās izrietēja no spēkā esošās finanšu regulas, šai vēstulei nebija lēmumpieņemšanas rakstura attiecībā uz attiecīgo noteikumu interpretāciju un piemērošanu, kas konkrētajā lietā bija pareizas [22].

52. Šī nostāja, manuprāt, ir pielīdzināma secinājumiem, kas ir jāizdara no nesen pasludinātā 2015. gada 9. septembra sprieduma *Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro*/Komisija [23], kurā Tiesa līgumattiecību kontekstā paskaidroja, ka paziņojums par parādu "ir jāsaprot kā brīdinājums, kas ietver norādi par termiņu, kā arī samaksas nosacījumus, un tas nevar tikt pielīdzināts izpildrakstam, lai arī tajā ir minēta izpilde saskaņā ar LESD 299. pantu kā izvēles iespēja Komisijai starp citām tai pieejamām iespējām gadījumā, kad parādnieks nav veicis izpildi noteiktajā termiņā".

53. Šajā ziņā nevar neņemt vērā, ka valsts tiesām saskaņā ar EKL 256. pantu (tagad – LESD 299. pants) [24] ir pienākums pārbaudīt Komisijas lēmuma par finansiālu saistību uzlikšanu izpildes pasākumu *tiesiskumu*. Tiesa šajā ziņā ir uzsvērusi, ka, lai gan nosacījums par saistošajām tiesiskajām sekām, kas skar prasītāja intereses, būtiski mainot tā tiesisko stāvokli, ir jāinterpretē, ievērojot efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principu, šādas interpretācijas rezultātā nevar neņemt vērā šo nosacījumu, nepārsniedzot kompetences, kas Līgumos ir piešķirtas Savienības tiesām, robežas [25].

54. Šis kompetences sadalījums attiecīgi starp Savienības tiesu un valsts tiesu ir balstīts uz domu, ka tad, kad attiecīgai personai saskaņā ar Komisijas lēmumu ir noteiktas *finansiālas saistības*, valsts tiesai kā parastai Savienības tiesai ir jāpārbauda šī precīzi noteiktā pienākuma izpildes pasākumu tiesiskums.

55. Tas, manuprāt, nenozīmē izslēgt to, ka akts, lai arī tas ir definēts kā Komisijas iepriekš pieņemta lēmuma izpildes akts, ciktāl tas ietver jaunu elementu, kas var radīt saistošas tiesiskās sekas, skarot attiecīgās personas, var būt apstrīdams LESD 263. panta izpratnē. Proti, šādā gadījumā ir jāuzskata, ka tiek apstrīdēta nevis Komisijas lēmuma par finansiālām saistībām izpilde, bet gan finansiālo saistību noteikšana pati par sevi.

56. Tātad tieši tāpēc, ka Tiesai ir jānodrošina tiesību aizsardzības tiesā efektivitāte, nevarētu tikt izslēgts, ka akts, kas ticis nosūtīts kā brīdinājuma vēstule ar lūgumu samaksāt naudas sodu un attiecīgā gadījumā nokavējuma procentus, zināmos apstākļos, tādos kā šajā lietā esošā strīda rašanās pamatā esošie, var radīt saistošas tiesiskās sekas, kas skar attiecīgo juridisko personu intereses.

57. To es ierosinu izskatīt turpmākajā izklāstā.

21 — Skat. spriedumu, 2016. gada 12. maijs, *Trioplast Industrier*/Komisija (T-669/14, nav publicēts, EU:T:2016:285, 65.–78. punkts).

22 — Skat. rīkojumu, 2013. gada 19. novembris, *1. garantovaná*/Komisija (T-42/13, nav publicēts, EU:T:2013:621, 26. un 27. punkts). Šajā ziņā skat. arī rīkojumus, 1998. gada 10. jūnijs, *Cementir*/Komisija (T-116/95, EU:T:1998:120, 20.–24. punkts), un 2012. gada 12. marts, *Universal* /Komisija (T-42/11, nav publicēts, EU:T:2012:122, 20.–32. punkts).

23 — C-506/13 P, EU:C:2015:562, 23. punkts.

24 — Lēmuma par metakrilātiem 4. pantā ir precizēts, ka tas ir piemērojams saskaņā ar EKL 256. pantu.

25 — Šajā ziņā skat. spriedumu, 2007. gada 6. decembris, Komisija/*Ferriere Nord* (C-516/06 P, EU:C:2007:763, 32. un 33. punkts).

ii) Ņemot vērā ļoti īpašos apstākļus šajā lietā, Tiesai būtu jāapstiprina pārsūdzētais spriedums

58. Šīs apelācijas sūdzības pamatā ir salīdzinoši sarežģīta un neparasta faktiskā un procesuālā situācija, kuras būtiskās iezīmes būtu jāatgādina.

59. Ar lēmumu par metakrilātiem atbildētājas, ņemot vērā tikai to, ka tās bija *Arkema*, kurai uzlikts naudas sods EUR 219 131 250 apmērā, mātesuzņēmumi, tika atzītas par "solidāri atbildīgām" par naudas soda samaksu attiecīgi EUR 140,4 miljonu un EUR 181,35 miljonu apmērā.

60. *Arkema* uzliktais naudas sods tika samazināts ar 2011. gada 7. jūnija spriedumu *Arkema France* u.c./Komisija (T-217/06, EU:T:2011:251) un noteikts EUR 113 343 750 apmērā. Turpretī pēc 2011. gada 7. jūnija sprieduma *Total* un *Elf Aquitaine*/Komisija (T-206/06, EU:T:2011:250) pasludināšanas pašām atbildētājām uzliktais naudas sods palika negrozīts, kas turklāt tika apstiprināts ar 2012. gada 7. februāra rīkojumu *Total* un *Elf Aquitaine*/Komisija (C-421/11 P, nav publicēts, EU:C:2012:60).

61. Taču, pirmkārt, ir acīmredzami, ka *Arkema* 2006. gada 7. septembrī bija samaksājusi visu sākotnēji uzlikto naudas sodu EUR 219 131 250 apmērā arī atbildētāju sabiedrību vārdā. Lai arī Komisija savā trešajā apelācijas sūdzības pamatā, kuru izskatīšu turpmākajā izklāstā, apstrīdēja pārsūdzētā sprieduma 113. punktā sniegto 2008. gada 25. septembra vēstules interpretāciju, saskaņā ar kuru *Arkema* bija atbilstoši iesniegusi deklarāciju par kopīgo samaksu un tādējādi viss sākotnēji uzliktais naudas sods tika samaksāts arī atbildētāju vārdā, tā nav norādījusi, ne arī apgalvojusi, ka šī vērtējuma pamatā būtu faktu sagrozīšana vai kļūda juridisko faktu kvalificēšanā.

62. Šajā situācijā ir jāizdara divi konstatējumi. Pirmais attiecas uz Tiesas pausto nostāju attiecībā uz nokavējuma procentu samaksu lietā C-421/11 P. Otrais konstatējums vispārīgāk attiecas uz to, vai, ņemot vērā judikatūrā izdarītos secinājumus, atbildētājām faktiski varēja tikt pārmests maksājuma kavējums.

63. Pirmais konstatējums ir tas, ka 2012. gada 7. februāra rīkojumā *Total* un *Elf Aquitaine*/Komisija (C-421/11 P, nav publicēts, EU:C:2012:60, 89. punkts) Tiesa netieši, bet noteikti apstiprināja nošķiršanas starp, pirmkārt, prasību, kas celta par strīdīgajām vēstulēm, ar kurām, pēc atbildētāju domām, tiem nepamatoti tikuši uzlikti nokavējuma procenti, un, otrkārt, prasību par lēmumu par metakrilātiem īpatnību un pamatotību. Nospriežot, ka pakārtoti celtā prasība atbrīvot no nokavējuma procentu samaksas bija jānoraida kā acīmredzami nepieņemama, ciktāl tā bija "vērsta nevis pret [2011. gada 7. jūnija spriedumu *Total* un *Elf Aquitaine*/Komisija (T-206/06, EU:T:2011:250)], bet [2011. gada 8. jūlija vēstuli], kuru turklāt [atbildētājas] ir apstrīdējušas Vispārējā tiesā ar prasību, kas Vispārējās tiesas kancelejā reģistrēta ar numuru T-470/11", Tiesa, šķiet, pieļāva, ka strīdīgās vēstules neapstiprināja lēmumu par metakrilātiem, kā to bija grozījusi Vispārējā tiesa.

64. Otrais konstatējums ir tas, ka vēl joprojām ir tiesiskā nenoteiktība attiecībā uz secinājumiem, kas konkrēti ir jāizdara Komisijai, par to naudas sodu summas piedziņu, kas meitasuzņēmumiem un mātesuzņēmumiem uzlikti "solidāri" par pret konkurenci vērstu rīcību, ko pieļāvuši tikai šie meitasuzņēmumi. Precīzāk, lai arī Tiesa varēja uzskatīt, ka šādā gadījumā mātesuzņēmuma vai mātesuzņēmumu atbildība bija "tikai atvasināta" [26] no to meitasuzņēmumu atbildības, tā tomēr nav skaidri norādījusi, kādas sekas ir nosakāmas gadījumos, kad minētie meitasuzņēmumi samaksā visu naudas sodu, kas tiem ir solidāri uzlikts ar to mātesuzņēmumiem.

65. Vai šajā gadījumā, kad visu "solidāri" uzlikto naudas sodu samaksā meitasuzņēmums, neatkarīgi no jautājuma par to, vai tas uzskatīja, ka tas ir veicis "kopīgo samaksu", Komisijai ir tiesības uzskatīt, ka mātesuzņēmums nav daļēji vai pilnīgi izpildījis savu maksāšanas pienākumu?

26 — Skat. spriedumu, 2015. gada 17. septembris, *Total*/Komisija (C-597/13 P, EU:C:2015:613, 38. un 41. punkts un tajos minētā judikatūra).

66. Es tā nedomāju.

67. Manuprāt, mātesuzņēmumu atbildētāju un to meitasuzņēmumu atbildības solidārais raksturs pārkāpuma izdarīšanas laikposmā saistībā ar pret konkurenci vērstu rīcību, ko pieļāvuši tikai šie meitasuzņēmumi, apstiprina, ka, pat neatkarīgi no "deklarācijas par kopīgo samaksu" esamības, *Arkema* sākotnējo naudas sodu bija samaksājusi ne tikai savā vārdā, bet arī solidāri līdzatbildīgo vārdā. Proti, gadījumā, kad mātesuzņēmuma atbildība pilnībā ir atvasināta no tā meitasuzņēmuma, kas vienīgais konkrēti bija pārkāpis LESD 101. panta 1. punktā paredzēto aizliegumu īstenot aizliegtas vienošanās, un kad turklāt šiem diviem uzņēmumiem solidāri ticis uzlikts naudas sods, Komisija nevar prasīt mātesuzņēmumam maksāt lielāku naudas sodu par to, kas beigu beigās ir jāmaksā tā meitasuzņēmumam [27].

68. Šajā ziņā Tiesa ir nospriedusi, ka situācijā, kad mātesuzņēmuma atbildība ir tikai atvasināta no tā meitasuzņēmuma atbildības un kad neviens cits apstāklis individuāli neraksturo mātesuzņēmumam inkriminēto rīcību, minētā mātesuzņēmuma atbildība nevar pārsniegt tā meitasuzņēmuma atbildību [28]. Tādējādi Tiesa ir uzskatījusi, ka, ja ir izpildīti konkrēti procesuālie nosacījumi, mātesuzņēmumam, kura atbildība ir pilnībā atvasināta no tā meitasuzņēmuma atbildības, principā ir jāgūst labums no iespējamā tā meitasuzņēmumam inkriminētās atbildības samazinājuma [29]. Tāpat tai ir bijusi iespēja precizēt, ka solidaritātes par Savienības konkurences tiesību pārkāpuma gadījumā uzliktā naudas soda samaksu mehānisma mērķis ir it īpaši nostiprināt šo naudas sodu piedziņas darbības un iespējamie strīdi, kas varētu rasties ārējās attiecībās starp solidārajiem kopparādniekiem, "principā Komisiju vairs neinteresē, jo visu naudas sodu tai ir samaksājis viens vai vairāki minētie kopparādnieki" [30].

69. Tomēr Tiesa lietā C-421/11 P ir uzskatījusi, ka mātesuzņēmumam, kura atbildība ir pilnīgi atvasināta [no meitasuzņēmuma atbildības], automātiski nav jāgūst labums no meitasuzņēmumam uzliktā naudas soda samazinājuma. Proti, atbildētāju gadījumā Tiesa ir uzskatījusi, ka, tā kā tām un *Arkema* piemērotie reizināšanas koeficienti bija atšķirīgi, vienīgi apstāklis, ka šiem uzņēmumiem bija jāmaksā naudas sods, par ko tie bija solidāri atbildīgi, neesot faktors, kas pamatotu 2011. gada 7. jūnija sprieduma *Arkema France* u.c./Komisija (T-217/06, EU:T:2011:251) *res judicata* attiecināšanu [31]. Tātad, stingri ņemot, Tiesa nenorādīja, ka gadījumā, kad viens no solidārajiem līdzatbildīgajiem ir samaksājis visu naudas sodu, Komisija konkrēti vairs nevar uzskatīt, ka vienam no līdzatbildīgajiem vēl ir jāmaksā naudas soda daļa.

70. Pat ja šajā gadījumā par šo jautājumu tieši nav jālemj, es uzskatu, ka šīs lietas apstākļos, ja vien netiek noliegta solidaritātes noteikuma būtība, ir jāšaubās, ka atbildētājām varētu tikt pārmests jebkāds saskaņā ar lēmumu par metakrilātiem uzliktā naudas soda maksājuma kavējums. Tādējādi strīdīgās vēstules, ciktāl tajās tika prasīta nokavējuma procentu samaksa, kuras pamatojums nav rodams nedz minētajā lēmumā, ko grozījusi Vispārējā tiesa 2011. gada 7. jūnija spriedumā *Arkema France* u.c./Komisija (T-217/06, EU:T:2011:251), nedz finanšu regulas īstenošanas kārtībā, nevarētu tikt uzskatītas par tādām, kas tikai apstiprina iepriekšējos aktus.

71. Šīs vēstules neapstrīdami ietver jaunu elementu, ciktāl atbildētājām tajās ir prasīts samaksāt naudas soda daļu, kas tām ticis solidāri uzlikts ar *Arkema*, un nokavējuma procentus, lai arī *Arkema* tūlītēji bija samaksājusi visu naudas sodu. Tātad šajā lietā runa ir nevis par Komisijas lēmuma izpildes aktu, kura pārbaude tiesā ir jāveic valsts tiesai, bet gan par aktu, kurā ir apstrīdēta uzņēmumam uzliktā finansiālo saistību noteikšana pati par sevi.

27 — Skat. manus secinājumus lietā *Total*/Komisija (C-597/13 P, EU:C:2015:207, 31.–46. punkts).

28 — Skat. spriedumus, 2013. gada 22. janvāris, Komisija/*Tomkins* (C-286/11 P, EU:C:2013:29, 37., 39., 43. un 49. punkts), kā arī 2015. gada 17. septembris, *Total*/Komisija (C-597/13 P, EU:C:2015:613, 38. punkts).

29 — Skat. spriedumu, 2015. gada 17. septembris, *Total*/Komisija (C-597/13 P, EU:C:2015:613, 41. punkts).

30 — Skat. spriedumu, 2014. gada 10. aprīlis, Komisija u.c./*Siemens Österreich* u.c. (no C-231/11 P līdz C-233/11 P, EU:C:2014:256, 59. un 60. punkts).

31 — Skat. rīkojumu, 2012. gada 7. februāris, *Total* un *Elf Aquitaine*/Komisija (C-421/11 P, nav publicēts, EU:C:2012:60, 83. punkts).

72. Šajā ziņā, manuprāt, ir nedaudz paradoksāli, ka Komisija, no vienas puses, piešķir zināmu nozīmi 2008. gada 25. septembra vēstules interpretācijai attiecībā uz to, vai lēmumā par metakrilātiem solidāri uzliktā naudas soda "kopīga samaksa" ir tikusi veikta, un tātad šīs vēstules tiesiskajām sekām un, no otras puses, tā aizstāv domu, ka tikai šim lēmumam, kā to bija grozījusi Vispārējā tiesa, ir lēmuma raksturs.

73. Ņemot vērā visus šos apsvērumus, es uzskatu, ka Vispārējā tiesa nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, kvalificējot strīdīgās vēstules kā apstrīdamus tiesību aktus saskaņā ar LESD 263. pantu, ciktāl Komisija tajās bija prasījusi samaksāt nokavējuma procentus.

B – *Par otro apelācijas sūdzības pamatu, kas attiecas uz* litis pendens *principa un* res judicata*, kas izriet no 2012. gada 7. februāra rīkojuma* Total *un* Elf Aquitaine*/Komisija* (C-421/11 P, nav publicēts, *EU:C:2012:60*), spēka principa pārkāpumu

1) Lietas dalībnieku argumenti

74. Savā otrajā pamatā Komisija Vispārējai tiesai būtībā pārmet *litis pendens* principa un *res judicata* spēka principa pārkāpumu, ciktāl, it īpaši pārsūdzētā sprieduma 80. un 93.–101. punktā, tā esot nošķīrusi jautājumu par maksājamajiem nokavējuma procentiem no lēmuma par metakrilātiem pārējās daļas.

75. Šajā ziņā lēmuma par metakrilātiem 2. pantā esot paredzēti noteikumi par primāri uzlikto naudas sodu un procentiem, kas maksājami nemaksāšanas gadījumā un to papildina. Taču pārsūdzēšanas brīdī lietā, kurā tika pasludināts pārsūdzētais spriedums, apelācijas sūdzība Tiesā lietā C-421/11 P par šo lēmumu vēl netika izskatīta. Turklāt pēc 2012. gada 7. februāra rīkojuma *Total* un *Elf Aquitaine* /Komisija (C-421/11 P, nav publicēts, EU:C:2012:60) šajā pēdējā minētajā lietā izdošanas minētais lēmums ar visām tā sastāvdaļām, tostarp jautājumu par procentiem, atbildētājām esot kļuvis galīgs.

76. Atbildētājas lūdz noraidīt pamatu.

2) Vērtējums

77. Šajā gadījumā es tiecos uzskatīt, ka, ņemot vērā, ka, no formālā viedokļa raugoties, Vispārējā tiesā celtā prasība lietā T-470/11 bija vērsta pret aktu, kas šķietami atšķirās no tā, uz ko attiecās lieta, kurā tika izdots 2012. gada 7. februāra rīkojums *Total* un *Elf Aquitaine*/Komisija (C-421/11 P, nav publicēts, EU:C:2012:60), pamats attiecībā uz *litis pendens* principa un *res judicata* spēka principa pārkāpumu ir jānoraida.

78. Tikai šo pieeju, manuprāt, var saskaņot ar minētā rīkojuma 89. punktā ietverto Tiesas apgalvojumu attiecībā uz nošķiršanas starp, pirmkārt, prasību, kas celta par strīdīgajām vēstulēm, ar kurām tām, iespējams, nepamatoti tikuši uzlikti nokavējuma procenti, un otrkārt, prasību par lēmumu par metakrilātiem īpatnību un pamatotību.

79. Tādējādi es uzskatu, ka otrais pamats ir jānoraida.

C – Par trešo apelācijas sūdzības pamatu attiecībā uz pretrunīgu pamatojumu

1) Lietas dalībnieku argumenti

80. Savā trešajā pamatā, kas izvirzīts pakārtoti, Komisija apgalvo, ka pārsūdzētajā spriedumā ir pretrunīgs pamatojums.

81. Vispārējā tiesa minētā sprieduma 113. punktā esot kļūdaini konstatējusi, ka Komisija ir pilnībā īstenojusi savas tiesības gan attiecībā uz *Arkema*, gan solidāri līdzatbildīgajām atbildētājām, lai arī Vispārējā tiesa minētā sprieduma 9. punktā esot pareizi norādījusi, ka *Arkema* "izsaka nožēlu, ka nevar pilnvarot Komisiju ieturēt jebkādu summu, lai kāda tā būtu, gadījumā, ja tās prasība Kopienu tiesā vainagotos ar panākumiem".

82. Taču šis *Arkema* precizējums, pēc Komisijas domām, noteikti nozīmēja, ka deklarācija par kopīgo samaksu netika veikta. Šajos apstākļos Vispārējā tiesa neesot varējusi apgalvot, ka Komisija pilnībā ir īstenojusi savas tiesības gan attiecībā pret *Arkema*, gan visiem solidāri līdzatbildīgajiem.

83. Atbildētājas apgalvo, ka trešais pamats ir jānoraida kā acīmredzami nepieņemams un katrā ziņā kā nepamatots.

2) Vērtējums

84. Komisijas trešajā apelācijas sūdzības pamatā izklāstītā argumentācija nepārliecina un, manuprāt, ir jānoraida kā nepieņemama.

85. Vispirms ir jānorāda, ka pārsūdzētā sprieduma 9. punkts *stricto sensu* neattiecas uz pamatojuma izklāstu, bet atrodas sprieduma daļā, kurā izklāstīti fakti un kura pati par sevi neietver nekādu Vispārējās tiesas vērtējumu.

86. Turklāt, aizbildinoties ar apgalvoto pretrunīgo pamatojumu, Komisija faktiski vēlas apstrīdēt interpretāciju, kuru Vispārējā tiesa ir sniegusi attiecībā uz 2008. gada 25. septembra vēstuli, ko *Arkema* bija nosūtījusi Komisijai, atbildot uz 2008. gada 24. jūlija vēstuli.

87. Taču, lai arī jautājums par to, vai Vispārējās tiesas pamatojums ir pretrunīgs, ir tiesību jautājums, kurš pats par sevi var tikt izvirzīts apelācijas tiesvedībā [32], tā tas nav attiecībā uz faktu vērtējumu, ko Tiesa nevar pārbaudīt, izņemot faktu sagrozīšanas gadījumā [33].

88. Taču šāda sagrozīšana, kas turklāt netiek pārmesta, manuprāt, nav pierādīta. Proti, manuprāt, pilnīgi attaisnojama – un tāpēc nav acīmredzami kļūdaina – ir pārsūdzētā sprieduma 113. punktā Vispārējās tiesas sniegtā interpretācija, saskaņā ar kuru "Komisija nevar lietderīgi norādīt, ka *Arkema* nav iesniegusi deklarāciju par kopējo samaksu, jo tā šajā 2008. gada 25. septembra vēstulē ir skaidri norādījusi, ka Komisija ir "pilnībā īstenojusi savas tiesības gan pret [to], gan pret visiem solidāri līdzatbildīgajiem"".

32 — It īpaši skat. spriedumus, 2001. gada 13. decembris, *Cubero Vermurie*/Komisija (C-446/00 P, EU:C:2001:703, 20. punkts un tajā minētā judikatūra), kā arī 2007. gada 8. februāris, *Groupe Danone*/Komisija (C-3/06 P, EU:C:2007:88, 45. punkts un tajā minētā judikatūra).

33 — Skat. spriedumu, 2014. gada 11. septembris, *CB*/Komisija (C-67/13 P, EU:C:2014:2204, 41. punkts un tajā minētā judikatūra).

V – Secinājumi

89. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, es ierosinu Tiesai pasludināt šādu spriedumu:

1) apelācijas sūdzību noraidīt;

2) Eiropas Komisija sedz savus, kā arī atlīdzina *Total SA* un *Elf Aquitaine SA* tiesāšanās izdevumus;

3) EBTA Uzraudzības iestāde sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.